

To: [redacted]@rivm.nl; [redacted]@rivm.nl
From: [redacted]
Sent: Tue 3/9/2021 7:40:27 AM
Subject: RE: Doorst: Fwd: persco
Received: Tue 3/9/2021 7:40:28 AM

Helder stuk, eens met [redacted] – intro zin zal voor hem wel ongemakkelijk voelen. Is die aangepast?

Met hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]
 RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij | Corona Gedragsunit – wetenschappelijke basis
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven / Postbus 1 [redacted] | 3720 BA Bilthoven

T +31 [redacted] | M +31 [redacted] | E [redacted]@rivm.nl | Tw @ [redacted]

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

From: [redacted]@rivm.nl
Sent: maandag 8 maart 2021 23:03
To: [redacted]@rivm.nl; [redacted]@rivm.nl
Subject: Doorst: Fwd: persco

Hieronder een stuk voor de (website van) de Volkskrant voor morgen met mening van [redacted]

Grtz [redacted]

Van: "[redacted]" <[redacted]@uu.nl>

Datum: 8 maart 2021 om 22:12:46 CET

Aan: [redacted]@volkskrant.nl

Onderwerp: Antw: persco

Ha [redacted]

Ik vind het een mooi stuk. Allen dat de strategie mede bedacht is door mij is teveel eer. Wat denk je van ' een strategie die aangeraden wordt door experts, zegt [redacted] (etcetera)?

Groet,

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 mrt. 2021 om 22:04 heeft [redacted]@volkskrant.nl het volgende geschreven:

Beste [redacted]

Hieronder het stukje.

Dank en groet,

Helpen deze formuleringen om mensen het langer vol te laten houden?

'Ik denk het wel. Met de adviesraad hebben we vaker geadviseerd om het grote beeld te schetsen. Je moet de weg vooruit stap per stap toelichten en uitleggen waarom elke keuze wordt gemaakt. Rutte doet dat heel nadrukkelijk de laatste paar keer. Nog meer dan de vorige keer keek Rutte nu vooruit. Een heel belangrijk onderdeel daarvan is om te zeggen: als X lukt dan doen we Y. Zo weten mensen wat hun inspanningen opleveren, als ze zich aan de maatregelen houden. En ook wat het gevolg is als ze zich er niet aan houden.'

Er werd veel gehamerd op hoe zwaar het is. 'De reserves zijn op', zei Rutte. 'De nood is hoog.' Is het slim om zo te communiceren?

'Het is erg belangrijk om te erkennen dat het voor sommige mensen zwaar is, dat sommige mensen het zat zijn. Vergelijk dat met de Braziliaanse president Bolsonaro die zegt: nu stoppen met zeuren. Daarmee jaag je mensen tegen je in het harnas. Mensen willen gehoord worden.'

We houden het niet nog vier maanden zo vol, zei Rutte ook. Als hij dat zo zegt, dan wordt dat vanzelf waar, toch?

'Dat vond ik inderdaad niet zo handig geformuleerd. Er kan sprake zijn van een zorgwekkend mechanisme: je kunt elkaars gevoelens van moedeloosheid versterken. Elkaar de put inpraten. Het is een ingewikkelde balans. Je moet erkennen dat het zwaar is, maar je moet mensen ook motiveren om vol te houden. Het probleem van empathie is dat je er te ver in kunt gaan. Dan is het geen oplossing maar een versterking van het probleem.'

'Wat ook lastig is, is dat we in een overgangsfase zitten. De vaccinaties beginnen aan te slaan. Dat is dus reden tot optimisme. Maar als je al te optimistisch bent, kunnen mensen denken dat het ergste voorbij is. Deze keer werd niet duidelijk genoeg gezegd dat we ons aan de basisregels moeten blijven houden. Je kunt niet vaak genoeg zeggen dat mensen afstand moeten blijven houden, hun handen moeten wassen, in hun elleboog moeten niezen en papieren zakdoekjes moeten gebruiken.'

De avondklok zou als eerste verdwijnen, maar blijft telkens. Maakt het mensen niet wantrouwig om zo'n zware maatregel toch telkens een paar weken te verlengen?

'Dat zou je kunnen verwachten, ja. De avondklok is een atypische maatregel.'

Vanuit democratisch en principiële oogpunt is het een erg zware maatregel. Maar in de praktijk is het al een hele tijd zo dat mensen weinig doen 's avonds, dat heeft ook te maken met de tijd van het jaar. Het gekke is dat 92 procent van de mensen zich aan de avondklok houdt, maar dat de steun voor deze maatregel relatief klein is: nu zo'n 67 procent, volgens onderzoek van het RIVM. Bij de andere maatregelen is dat juist andersom: mensen zeggen erachter te staan, maar houden zich er vaak toch niet zo goed aan.'

Als de dagen langer en warmer worden, wordt de avondklok toch onhoudbaar op een gegeven moment?

'Dan wordt hij zeker ingewikkeld, ja. Als de terrassen open zijn, is het lastig om mensen binnen te krijgen, zeker als het licht is. Je zou een vorm kunnen bedenken waarbij mensen mogen borrelen buiten op een terras en dan om negen uur thuis moeten zijn, maar makkelijk zal het niet worden om dat te handhaven. Dus ja, er zit een houdbaarheidsdatum aan de avondklok.'

Er werden feitelijk alleen wat kleine correcties en aanpassingen direct ingevoerd op de persconferentie. Mensen vanaf 27 jaar oud mogen nu in viertallen buiten sporten. En bij grote winkels mag één klant per 25 vierkante meter naar binnen, met een maximum van 50 klanten. Is het niet verwarrend om telkens aanpassingen door te voeren op eerder aangekondigde maatregelen?

'Nou, dat zou je kunnen zeggen, maar in zijn algemeenheid is de stelregel: daar waar maatregelen wringen, moet je ze aanpassen. De regels voor winkels waren niet uit te leggen. Misschien had het kabinet dat eerder moeten inzien, voordat ze de regels invoerden. Maar in principe is het goed dat een overheid zegt: we zijn niet onfeilbaar, als we zien dat het niet klopt dan passen we het aan.'

De coronaroutekaart is weer aangepast. Wat is het nog het nut van zo'n kaart als je er niet mee vooruit kunt plannen?

'Ja, dat is een ingewikkelde afweging. Zo'n kaart is handig om perspectief te bieden. Maar hij moet in de praktijk wel bruikbaar zijn. Misschien is de oplossing om de routekaart minder gedetailleerd te maken. Want al die details moet je later weer aanpassen. Hou het op hoofdzaken.'

Een hoge vaccinatiegraad is nodig om het coronavirus te bedwingen. De Jonge zei heel duidelijk dat er geen vaccinatieplicht komt en dat hij niet wil dat mensen zich verplicht voelen om zich te vaccineren. Is dat een strategische slimme formulering?

'Ja, dat is in Nederland heel belangrijk. We hebben religieuze minderheden die bedenkingen hebben en die ook dicht tegen de regering aan zitten. Dat vaccineren vrijwillig is, is respectvol voor hen. We leven in een nette democratie, waar er ruimte voor de minderheid is en niet een dictaat van de meerderheid geldt.

'Het verplicht stellen van vaccinaties zou ook niet helpen om mensen die huiverig zijn te overtuigen. Je moet goed uitleggen hoe het zit met de risico's.

Er is zelfs een ethische verplichting om te zeggen dat er bijwerkingen en risico's zijn. Het is alleen heel ingewikkeld om uit te leggen hoe klein die risico's precies zijn. Het menselijk brein begrijpt kansberekening nu eenmaal niet zo goed.

'Risicocommunicatie is bovendien heel moeilijk. Zodra je gaat praten over risico's zullen er mensen zijn die dat al onacceptabel vinden. Het liefst is het risico nul, maar nul bestaat niet. Het woord risico schrikt al af. Daar zou je eigenlijk iets anders voor moeten hebben.

'De vaccinatiebereidheid is gelukkig gegroeid de afgelopen maanden en zal alleen maar blijven toenemen. Naarmate meer mensen gevaccineerd zijn, zal blijken dat de risico's verwaarloosbaar zijn. Dat zal hopelijk de mensen overtuigen die zich nu nog zorgen maken.'

On Mon, 8 Mar 2021 at 16:16, [redacted] <[redacted]@uu.nl> wrote:
Ik kan jou bellen, even na 20.30.

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e Public Health; Dept. of Interdisciplinary Social Science,
Utrecht University

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@volkskrant.nl>

Verzonden: maandag 8 maart 2021 15:58

Aan: [redacted] [redacted] [redacted] <[redacted]@uu.nl>

Onderwerp: Re: persco

Ha [redacted] 5.1.2e

Nee, dat is wel oké, denk ik. Fijn dat je mee wilt doen. Zal ik jou bellen of bel jij mij als je zover bent?

Groet,

[redacted] 5.1.2e

On Mon, 8 Mar 2021 at 14:52, [redacted] [redacted] [redacted] <[redacted]@uu.nl> wrote:

Ha [redacted] 5.1.2e

Leuk dat je aan me denkt. In principe doe ik graag. Praktisch is het zo dat ik een webinar geef van 19.30-20.30. Ik kan de persco volgen maar pas later bespreken. Werkt dat?

Groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e Public Health; Dept. of Interdisciplinary Social Science,
Utrecht University

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@volkskrant.nl>

Verzonden: maandag 8 maart 2021 14:43

Aan: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] (5.1.2e) <[5.1.2e]@uu.nl>

Onderwerp: persco

Beste [5.1.2e]

Alweer een tijdje geleden dat we elkaar voor het laatst spraken. Met het oog op de persconferentie vanavond, zitten we op de redactie eraan te denken om een gedragskundige/sociaal wetenschapper zijn licht te laten schijnen op de speeches. Dan gaat het vooral over de vragen: de lente staat voor de deur, wat is het perspectief dat wordt geboden? Worden burgers nog goed genoeg meegenomen in de keuzes en afwegingen? Op welke manieren probeert het kabinet het draagvlak te vergroten? Het ligt er natuurlijk aan wat er straks gezegd gaat worden of er iets is om op in te gaan, maar zou jij eventueel beschikbaar zijn om na de persco te bellen voor een kort duidend interview? De bedoeling is dat het een vraag-antwoord-interview wordt. Voor de site en wellicht ook voor de krant. Ik hoor het graag.

Hartelijke groet,

[5.1.2e] [5.1.2e]